

antropologer kan utvivlsomt blive klogere på, hvad metoden rummer, hvis de bruger tid på *Ind i verden*. Men efter at de så har fået appetit på metoden, vil de sidstnævnte nok fortsat savne en guide, der kan hjælpe dem med at finde rundt i metodens praktiske og epistemologiske kringlekroge. Hvorfor skriver danske antropologer kun *artikler* og *antologier* om feltarbejde og antropologisk deltagerobservation? Og hvorfor skriver de mest til hinanden – også selv om de tror de *også* skriver til folk uden for murene? Næste gang vil vi gerne hele vejen rundt om metoden set ét sted fra – udefra! (eller måske ovenfra? Og her undskylder anmelderen straks påkaldelsen af denne fy-behæftede udkigsposition). Og det må gerne være i en tekst, der fylder mere end en artikels længde, måske fylder en bog, for eksempel af standardstørrelse, til opfølgning på det udmærkede skridt ind i det antropologiske feltarbejdes verden, den foreliggende antologi frembyder.

Hanne Veber
Mag.scient. et ph.d.
Kultur- og Sprogødestudier, Institut for Sprog og Kultur
Roskilde Universitetscenter

David Day: *Australiens historie*. Udgivelse og oversættelse v. Lars Jensen. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag 2003. 405 sider. Illus. ISBN 87-7867-177-9. Pris: 348 kr.

Ifølge udgiveren er dette den første oversatte australienshistorie udgivet i Danmark. Den udfylder et tomrum, hvis man vil læse noget mere om Australien end bare rejseberetninger. Problemet er, at den er skrevet for australiere og forudsætter, at man er bekendt med historieforløbet i forvejen. Det er ikke en almindelig begivenhedshistorie, men en identitetshistorie. Originalens titel er *Claiming a Continent* – men det får man først at vide inde i forordet. Den handler om grundlaget for australsk selvforståelse fra koloniseringen i 1788 til i dag. Mens de første kapitler skildrer landets kolonisering og udforskning, tager de senere især demografiske spørgsmål og indvandringsdebat op. Forfatteren gør rede for, hvordan de britiske kolonister legitimerede deres ret til at besætte Australien og udrydde eller fordrive de oprindelige beboere. Han fortæller om de vanskeligheder, der viste sig med at tage kontinentet i virkelig besiddelse, dvs. at bosætte og udnytte det kæmpestore område, der for en stor dels vedkommende er ubeboeligt for europæere. Australierne har længe følt sig isoleret i en fjern og fremmed verden på et enormt og ugæstfrit landområde, som nationen var for lille til at forsvare. Meget længe klyngede man sig til en tro på, at det britiske imperium ville komme til hjælp og forsvare landet mod skiftende trusler: først andre kolonimagter som hollænderne og franskmændene, senere de „asiatiske horder“ eller „kommunisterne“, der her også var asiater. Dette håb brast, da Storbritannien var ude af stand til at afvise den japanske trussel under Anden Verdenskrig. Siden har Australien forstået sig som Stillehavsnation og bundet sig nærmere til USA.

Landet var koloniseret (oprindeligt som straffekoloni) af briterne, og den hvide, protestantiske elite ville fastholde sin dominans. Identiteten blev længe forstået i racetermer som doktrinen om et „hvidt Australienv“. Derfor frygtede man indvandring af farvede, først de kinesere og sydhavsbeboere, der midt i 1800-tallet ankom som guldgravere og arbejdere i sukkerplantagerne. Men den store bekymring var, at den britiskdominerede

hvide befolkning ikke kunne forøges til en størelse, der sikrede forsvaret af kontinentet. I perioder svigtede tilstrømningen af „egnede“ (britiske) immigranter – og de australske kvinder fødte ikke tilstrækkeligt mange børn. Først i 1970'erne blev der åbnet for indvandring fra Asien, men under den seneste periode af fremmedfrygt er denne bremsset igen.

Antropologer skal ikke vente at finde en egentlig historie om de indfødte australiere. Bogen begynder ikke for 40.000 år siden, da de første australiere befolkede landet, men med kaptajn Cook og de andre europæiske opdagelsesrejsende og den „første flåde“, der bragte straffefangerne til Sydney i 1788. De indfødte vedbliver at være sorte skygger i periferien af synsfeltet. Bogen er mere interessant i sin skildring af indvandringsdebat og -politik. En række af de samme synspunkter og tiltag, som nu fremsættes og gennemføres i Danmark, har været brugt i Australien. Bogen skæmmes af en ofte ubehændig oversættelse og grammatiske fejl. Man læser, for bare at nævne nogle få eksempler, om „søagurker“ (søpølser), „antislavegrupperinger“ (modstandere af slaveri), „den victorianske regering“ (staten Victorias regering) og „mormysteriet“ (moderskabets mysterium). Jeg kommer heller aldrig til at forlige mig med den politisk korrekte betegnelse „aboriginer“ (endnu værre som tillægsord i form af „aboriginale“) for de australske indfødte (*aboriginals* betyder faktisk nøjagtig det samme) – især, da oversætteren ikke tøver med at omtale alle de andre som „ikke-indfødte“.

John Liep
Lektor emeritus
Institut for Antropologi
Københavns Universitet

Kate Crehan: *Gramsci, Culture and Anthropology*. London: Pluto Press 2002. 219 sider. ISBN 0-7453-1677-8 (pb). Pris: £15.99. ISBN 0-7453 1678-6 (hb). Pris: £50.

Der findes mange gode grunde til at levere antropologiens udøvere en grundig indføring i Antonio Gramscis filosofiske og politiske univers. Kate Crehan angiver selv et par af dem i sin introduktion til bogen *Gramsci, Culture and Anthropology*. Der er bedrevet megen politisk antropologi med afsæt i Gramscis begreber, såsom hegemoni og subalternitet, men som Crehan anfører, skorter det på bevidsthed om den kompleksitet, som Gramsci med disse begreber søgte at indarbejde i sin magtanalyse. Desuden kan Gramscis kulturbegreb, som endnu få antropologer har gjort brug af, være til stor nytte for dem, som arbejder med ideen om, at kultur i politisk analytik kan fungere som mere end blot modstand imod globale magtstrukturer: at produktionen af kultur kan være progressiv i politisk forstand med henblik på at skabe større sociale omvæltninger i verden. Endelig kan Gramsci ifølge Crehan anvendes i den til stadighed omdiskuterede formation af antropologi som et politisk (og revolutionært?) projekt med klare visioner for fremtidens samfund. For der er ingen tvivl om, at Crehans sympati for Gramsci omfatter et ønske om at (re)politiserer faget.

Hegemonibegrebet har sjældent været anvendt herhjemme, men i både amerikansk, engelsk og sydafrikansk antropologi har fagfæller forsøgt sig med det, herunder Jean Comaroff og John Comaroff, Roger M. Keesing, Eric Wolf, John Gledhill og Matthew C. Gutmann. Begrebet har primært været brugt til at forstå, hvordan magtinstanser, særligt nationalstater, forsøger at skabe en kollektiv ideologisk enighed i befolkningen